

The Earthen Door

Engelse poëzie als inspiratie voor nieuwe koormuziek

Er bestaat voor kamerkoren in de westerse cultuur natuurlijk een rijk repertoire, daterend van zo ongeveer de vijftiende eeuw tot en met de dag van vandaag. De meeste koren hebben dan ook niet veel moeite hun programmering te vullen met betekenisvolle en mooie, dan wel spannende en intrigerende muziek. Maar er blijft altijd iets te wensen over: muziek die (nog) niet bekend is, muziek waarmee je je als koor kunt profileren, iets aparts.

ROBERT BURNS (1759-1796)

Als je als koor geluk hebt, is er misschien wel iemand in de buurt die je daar aan kan helpen. Zo iemand heeft het Goylants Kamerkoor in de persoon van Anneke Wittop Koning, die in de muziek twee petten opheeft, of misschien wel drie of vier. Ze is opgeleid als violiste aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, waar zij studeerde bij Daniël Otten en Valentin Zhuk. Ze voelt een sterke behoefte om haar kennis uit te dragen. Dat deed ze onder meer in de vorm van de vioolmethode Tovernoot voor jonge kinderen en ze schrijft zelf kamermuziek voor viool (en piano). Ze is ook nog eens koorzangeres, met een grote liefde voor de Britse koortraditie. Als componiste voor koor debuteert ze nu met een bundel van drie liederen op Engelstalige teksten: *The Earthen Door*, voor gemengd koor a cappella. Deze songs zijn vorig jaar oktober in wereldpremière gegaan bij dat Goylants Kamerkoor, een ambitieus projectkoor dat onder leiding staat van Bas Halsema (zelf countertenor, en zoon van Piet Halsema, bij leven dirigent van twee bij de KCZB aangesloten oratoriumkoren). Onlangs verschenen de songs ook in druk bij Ascolta Music Publishing.

Bekende namen

De ‘leveranciers’ van de teksten zijn dichters van grote naam uit de Engelstalige wereld. Emily Elizabeth Dickinson (1830-1886) was een Amerikaanse dichteres die samen met Walt Whitman een nieuw tijdperk in de Amerikaanse poëzie inluidde: het modernisme. Van haar hand is *We Can But Follow To The Sun*, waarin ze beschrijft hoe de mensheid is gedoemd te leven volgens de cyclus van de zon, tot het einde bij de ‘earthen door’, de titel van deze liederenbundel.

Robert Burns (1759-1796) was een Schotse dichter en liedjesschrijver, de bekendste dichter die in het Schots geschreven heeft. Zijn beroemdste werk is Auld Lang Syne, dat in Engelstalige landen elk jaar de jaarwisseling kleurt. Anneke Wittop Koning koos uit zijn oeuvre *Summer’s A Pleasant Time*, een bedachtzaam liefdeslied. William Butler Yeats (1865-1939) ten slotte, was een Ierse dichter, toneelschrijver, politicus en mysticus. In zijn *The Everlasting Voices* gaat de aanvankelijk levendige sfeertekening over in onzekerheid over de toekomst.

Fikse uitdaging

Voor elk van de drie songs koos Wittop Koning een bijpassende muzikale taal waarin ze de verschillende koorstemmen afwisselend door elkaar heen laat wervelen en in rijke akkoorden laat samenklinken. Ze legt de lat wel behoorlijk hoog: ook als de verlangde noten niet heel lastig liggen, worden de koorleden geconfronteerd met het feit dat maar zelden alle of enkele stemgroepen dezelfde tekst op hetzelfde moment zingen (bij Burns komt dat nog het vaakst voor). Er wordt dus best wat gevergd van aspecten als frasering en transparantie, wil er iets van die niet bepaald eenvoudige tekst voor de luisteraars verstaanbaar zijn. Een extra uitdaging ligt in het gedicht van Burns. Dat bevat niet alleen Schotse woorden tussen de reguliere Engelse, maar moet natuurlijk met een

zo goed mogelijk Schots accent worden gezongen. Koren die het op hun repertoire nemen doen er goed aan zich in dat opzicht van passend advies te voorzien. Een ander puntje van aandacht zal moeten zijn de voldoende bezetting bij de mannen. Anneke Wittop Koning scheidt in de liederen van Burns en Yeats de lage stemmen een aantal malen in baritons en bassen – daar moeten er dan wel genoeg van

zijn, of, als dat niet zo is, moeten de wel beschikbare heren van hoge kwaliteit zijn.

De uitgave is geheel Engelstalig. Van de Schotse woorden in de tekst van Robert Burns is een Engelse verklaring toegevoegd. Koren die gewend zijn in programmaboekjes van de door hen uitgevoerde muziek de Nederlandse vertaling af te drukken, moeten die van deze liederen zelf (laten) maken.

The Earthen Door

1. We can but follow to the Sun

Molto andante e sostenuto (♩ = ca 63) *mf* text: E. Dickinson (1830-1886)
music: A. Wittop Koning

The musical score is written for four voices: Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). It begins with a tempo marking of 'Molto andante e sostenuto' and a metronome marking of a quarter note equal to approximately 63 beats per minute. The music is in a minor key and 4/4 time. The lyrics are in English and Dutch. The Dutch lyrics are: 'fol-low to the Sun', 'fol-low to the Sun', 'As oft as He go down', 'We can but fol-low to the Sun, fol-low to the Sun as', 'To the Sun we can but fol-low', 'go down', 'He leave Our-selves a Sphere be -', 'go down, go down, down, down', 'He leave a -', 'as He go down, down, down, down', 'hind, He leave a Sphere be - hind, go down - He leave Our-selves a Sphere', 'Sphere be - hind, go down a Sphere', 'down He - leave Our - selves a Sphere be - hind, go down -', 'go down'.

© Ascolta, Houten, 2015

Asc. 1557

Anneke Wittop Koning: *The Earthen Door*, three songs of life, love and death on poems by E. Dickinson, R. Burns and W.B. Yeats, voor gemengd koor a cappella. Uitgave van Ascolta Music Publishing, Houten (2015). Mail: info@ascolta.nl